

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE**

Beszámoló

a Vármegyei Közgyűlésnek

**a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2019-2024. évi
Gazdasági Programjának
végrehajtásáról**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló **2011. évi CLXXXIX. törvény** 116.§-a szerint az önkormányzat hosszú távú fejlesztési elképzeléseit legalább a képviselő-testület megbízatásának időtartamára gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A program tehát az önkormányzat átfogó, az önkormányzat testülete és hivatala választási ciklusra szóló **gazdasági és szakmai stratégiai tervdokumentuma**, amely meghatározza a munkavégzés kereteit.

A 2019-2024-es önkormányzati ciklusra szóló Gazdasági Programot a Megyei Közgyűlés a 5/2020. (II.14.) számú határozatával fogadta el.

A Gazdasági Program végrehajtásáról készített beszámolót a **melléklet** tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a beszámolót vitassa meg és hozza meg döntését.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés/2024. (IX. 20.) számú határozata a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2019-2024. évi Gazdasági Programjának végrehajtásáról

A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2019-2024. évi Gazdasági Programjának végrehajtásáról szóló beszámolót a **melléklet** szerint elfogadja.

Erről:

- 1) Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
- 2) Vármegyei főjegyző
- 3) Irodavezetők

érttesülnek.

Szolnok, 2024. szeptember 13.

Hubai Imre

Készítette:

 Páldi Tamás Attila
 irodavezető
 Térségfejlesztési és Külügyi Iroda

Ellenőrizte:

 Dr. Molnár Zoltán
 vármegyei aljegyző, irodavezető
 Közgyűlési és Pénzügyi Iroda

Határozati javaslat törvényes:

 Rentzné Dr. Bezdán Edit
 vármegyei címzetes főjegyző

BESZÁMOLÓ

A JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI
ÖNKORMÁNYZAT
2019-2024. ÉVI
GAZDASÁGI PROGRAMJÁNAK
VÉGREHAJTÁSÁRÓL

Elfogadta:

a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
.../2024. (IX. 20.) számú határozatával

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározott területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.”

2012-től a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat a fejlesztéspolitika területi centrumaként végezte kötelező feladatait. A most záruló 2019-2024-es önkormányzati ciklusban kiemelkedő feladat volt:

- a 2014-2020-as Európai Unió fejlesztési időszak lezárása
- a 2021-2027-es Európai Unió fejlesztési időszak megalapozása a vármegyei területi tervek kidolgozásával, valamint
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_Plusz) vármegyére dedikált 97,347 milliárd forintos forráskerete felhasználásának előkészítése és a megvalósítás irányítása, illetve a döntés-előkészítési folyamatban való fajsúlyos részvétel.

A Vármegyei Önkormányzat elfogadott **2019-2024. évi Gazdasági Programja** alapcélként a **fentiek sikeres teljesítésének** rendelte alá a **gazdálkodást, a szervezeti struktúrát és a mindennapi tevékenységet.**

Összefoglalóan megállapítható, hogy ennek a **Vármegyei Önkormányzat** eredményesen megfelelt.

A feladatok ellátását az alábbi feltételrendszer biztosította:

- a változatlan mértékű állami támogatás mellett kiegyensúlyozott gazdálkodás biztosította a működést, de a tartalékok csökkenése tartós folyamatá vált,
- a Vármegyei Közgyűlés bizottsági struktúrája – *Ügyrendi Bizottság, Pénzügyi és Területfejlesztési Bizottság, Tervezési és Monitoring Bizottság* – leképezte a kötelező feladatokat, a külsős bizottsági tagság biztosította a vármegye térségei érdekeinek betagolását,
- a Vármegyei Önkormányzati Hivatal felépítése – *Közgyűlési és Pénzügyi Iroda, Térségfejlesztési és Külügyi Iroda* – egyszerű és feladatorientált, a vertikális feladatellátás mellett biztosította a horizontális munkavégzést is,
- a Vármegyei Önkormányzati Hivatal létszáma nem változott, feladata a stratégiai megalapozás, a saját projektek vitelével jellemezhető,
- a kialakított munkamegosztás szerint a *Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.* viszi a helyi TOP és TOP_Plusz projektek menedzselését, a saját projektek menedzselését pedig a Vármegyei Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal munkatársai végzik,
- a Vármegyei Önkormányzat tisztségviselői és a szakmai tisztviselők napi kapcsolatot alakítottak ki a településekkel,

- a Vármegyei Önkormányzati Hivatal látja el a *Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács* munkaszervezeti feladatait és végzi az „*Alföld Szíve*” Térségi Turisztikai Egyesület szakmai feladatait,
- a Vármegyei Önkormányzat 100%-os tulajdonában van a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft., 25%-os tulajdonában pedig a Tisza-tó Fejlesztési Kft.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program megvalósítása

A **TOP** vármegyére dedikált forráskerete **felhasználásának megalapozása, irányítása**, az elvárt **számszerűsített eredmények biztosításának** meghatározása két irányból történt:

- A vármegye társadalmi-gazdasági-környezeti állapotának teljes körű értékelése nyomán megfogalmazódtak a 2030-ig szóló célkitűzések – ezeket tartalmazza a vármegyei **területfejlesztési koncepció**. Megtörtént a fejlesztési elképzelések természetes és mesterséges környezetben való megvalósíthatóságának szabályozása a vármegyei **területrendezési tervben**. Ezt követően elkészült a vármegyei **területfejlesztési program**, amely már a konkrét fejlesztési irányokat és projekteket tartalmazza az elképzelések költségbecslésével.
- A másik irány a települések és a közsféra konkrét projektjeinek számbavétele volt a kialakuló Európai Unió és hazai támogatási keretfeltételek között. Ez a **projektgyűjtés, projektgenerálás** által történt.

A két folyamat a vármegyei **integrált területi program (ITP)** megalkotásával kapcsolódott össze és zárult le.

A vármegye **77 települése a TOP keretében 53,786 milliárd** forint felhasználására kapott lehetőséget. A TOP projektek 2023. december 31-én zárultak.

A vármegye területén (Szolnok Megyei Jogú Város projektjeit is beleértve) TOP forrásokból 660 projektet támogattak 98.539.053.608 Ft összegben. (Ebből hatályos projekt: 659 db 95.233.543.086 Ft.) A települési önkormányzatok 426 projektet valósítottak meg, 92.636.312.018 Ft támogatás felhasználásával. A különbséget CLLD alapú (közösségi kezdeményezett) forrás.

A 2014-2020-as időszakban vármegyénkben **valamennyi operatív programból** megítélt forrás 417.042.111.811 Ft, 15.387 db hatályos projektet lefedve.

A TOP országos prioritásai vármegyei megvalósítására **5 célkitűzés** fogalmazódott meg:

1. Munkahelyteremtés és a munkába állás segítése,
2. Térségi turizmusfejlesztés,
3. Élhető, vonzó települési környezet,
4. Energiatudatos önkormányzatok,
5. Egészséges, együttműködő társadalom.

A vármegyei ITP a forrásfelhasználások területi differenciálását helyezte előtérbe a vármegye térszerkezetéhez – a fejlettebb nyugati megyefél és a tiszántúli belső perifériák együttes jelenléte – igazodva.

Ennek keretében a gazdaságfejlesztésnél lehatárolásra került a **4 együtt kezelendő térség**:

- Jászság (*Jászapáti és Jászberényi járások*),
- Szolnok–Martfű–Törökszentmiklós térsége (*Szolnoki és Törökszentmiklói járások*),
- Nagykunság–Tisza-tavi térség (*Karcagi, Kunhegyesi és Tiszafüredi járások*),
- Mezőtúr térsége–Tiszazug (*Kunszentmártoni és Mezőtúri járások*).

A többi fejlesztésnél pedig a **járások** a területi differenciálás alapjai. Az ipari területekre szánt források 55%-a, míg a turisztikai lehetőségek 60%-a a Tiszántúlra lett koncentrálni. A humán intézmények fejlesztését célzó keret 60%-a az 5 elmaradott járást – Jászapáti, Karcagi, Kunhegyesi, Kunszentmártoni és Törökszentmiklói – részesíti előnyben.

A támogatási felhívások országosan egységesen jelentek meg ugyan, de a pályázók felé megfogalmazott elvárásokat a vármegyénként eltérő területspecifikus mellékletek (TSM) tartalmazták. Vármegyénkben ezek az elvárt számszerű eredményekhez, a belső területi kiegyenlítődéshez, a gazdasági növekedéshez és a munkahelyteremtéshez való hozzájárulás.

A fejlesztési elképzeléseket a hagyományos pályázati rendszer keretei között kellett benyújtani a Magyar Államkincstár vármegyei igazgatóságához. Az értékelhető kérelmekről a Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése delegáltjából és az Irányító Hatóság (IH) delegáltjából álló Döntéselőkészítő Bizottság döntött. Azok a projektek mehettek tovább döntésre, amelyek mindkét fél támogatását megkapták. A Vármegyei Önkormányzat delegáltja a TSM alapján, míg az IH képviselője szakértői értékelés alapján tett javaslatot. A döntésre alkalmas támogatási kérelmek egy végső visszamutatásra visszakerültek a Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése elé.

A fejlesztési elképzelések konkrét megvalósulását a Vármegyei Önkormányzati Hivatal folyamatos projektfelügyelettel segíti, a Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség pedig a projektmenedzseri feladatokat látta el mintegy 120 TOP-os projektnél.

A TOP megvalósításához alapvetően nem kellett önerő, azonban az időközben bekövetkezett számottevő építőipari áremelkedés nagy kihívást jelentett minden projektgazdának. Vármegyénkben a települési önkormányzatok kézből tudták tartani a TOP-os fejlesztéseik költségeit. Ezt a települések a fejlesztési forrásaik koncentrálniával, esetlegesen hitelfelvétellel, illetve a megvalósítást segítő, nem számszerűsíthető egyéb tevékenységgel érték el. Rendkívüli esetben került sor többlettámogatás engedélyezésére a Kormány döntése alapján (eddig 90 projektet érintően született Kormányhatározat többlettámogatás megítéléséről, összesen 4,708 milliárd forint összegben).

Sikernek nevezhető, hogy a vármegye mind a 77 településén megvalósul legalább egy TOP-os támogatású fejlesztés. Több települést érintő összefogás alakult ki a turizmusfejlesztésnél, foglalkoztatási megállapodásoknál és a belvízrendezésnél. Az ITP-ben meghatározott területi arányok lényegében megvalósulnak.

A TOP forráskeret esetében érdemes számba venni, hogy mi az, ami megvalósult ebben a fejlesztési időszakban a TOP vármegyei keretéből:

A teljesség igénye nélkül: **20 ipari park és iparterület bővül, létrejön 2 inkubátorház, 31 turisztikai projekt kapott támogatást, 9 összekötőút kerül felújításra, 78 projekt keretében bölcsődék és óvodák épülnek és újulnak meg, 21 város központja válik élhetőbbé, 41 projekt esetében valósul meg belvízrendezés, 89 projekt keretében önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése történik meg, 53 fejlesztés érinti a szociális és egészségügyi alapellátást, 1 vármegyei, 1 megyei jogú városi és 9 járási foglalkoztatási paktum, valamint 1 vármegyei, 1 megyei jogú városi és 7 identitást erősítő program futott. Ezek a fejlesztések láthatóak és érzékelhetőek vármegye településeinek életében.**

A Vármegyei Önkormányzat Európai Unió támogatással számos **saját programot valósított meg** – *megyei foglalkoztatási paktum, megyei klímastratégia, megyei identitásfejlesztési program, megyei felzárkóztatási program* –, illetve működtette ezek koordinációs szervezeteit, az ún. *platformokat*. Ezek nagymértékben **megalapozták és meghatározzák a jövő egyes fontos feladatait** (éghajlatváltozáshoz való igazodás, teljes foglalkoztatás felé való elmozdulás).

Kiemelt projektek

Természetbúvár játszóház és túraközpont létesítése Tiszafüreden projekt

Támogatást igénylő: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat

Konzorciumi partner: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.

Támogatási összeg: 1 278 979 000 Ft

A projekt azonosítószáma: TOP-1.2.1-16-JN2-2020-00001

A projekt fizikai befejezése: 2023. december 31.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft-vel konzorciumban 2020. január 17-én támogatási kérelmet nyújtott be a TOP-1.2.1-16-JN1 – Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés támogatási felhívásra Természetbúvár játszóház és túraközpont létesítése Tiszafüreden címmel. Forrás ráemelését követően a projekt 1.278.979.000 Ft támogatásból valósult meg.

A fejlesztés a Magyar Állam tulajdonában és a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésben álló területen, Tiszafüred belterület 1430/9 helyrajzi számon valósult meg a Városi kikötő mellett. A beruházási helyszín közvetlen vízparti kapcsolattal is rendelkezik, illetve közvetlenül a Tiszafüred-Poroszló között 2021-ben átadott kerékpárút mellett helyezkedik el.

A projekt célja a Tisza-tó térségében és vele együtt a vármegyében fellelhető turisztikai attrakciók kínálatának bővítése. Sokszínű, élmény alapú, ökoturisztikai jellegű szórakozási lehetőség biztosítása a térségbe látogatók számára egész évben. A már meglévő turisztikai kínálatához kapcsolódó, azokat színesítő és színvonalukat emelő, egyedi és emlékezetes újszerű élmények, szolgáltatások és lehetőségek biztosítása, ezáltal ösztönözve a vendégeket a visszatérésre.

A projekt keretében olyan 4 évszakos turisztikai szolgáltatásokat nyújtó létesítmény valósult meg, amely hiányt pótló beruházás a térségben, rossz időjárási körülmények esetén is programlehetőségeket kínál a térségbe érkező hazai és külföldi turisták, az aktív turizmust kedvelők számára egyaránt.

A projekt a Tisza-tónak, mint kiemelt turisztikai térség részegységének egyik kulcsprojektje, mely tartalmában és funkcionális kialakításában is lehetőséget teremt a térségben fejlődő turisztikai szolgáltatások összekapcsolására, a térségi együttműködések kiszélesítésére, gazdasági fejlődésének elősegítésére.

A Kérész Központ néven üzemelő épületben működő multifunkcionális, ismeretterjesztő interaktív „játszó-tér” az emeleten 40-50 perc aktív időtöltésre alkalmas interaktív elemeket tartalmaz. A látogatás során a Tisza-tó természeti értékei is megismerhetők, kipróbálhatóak. A Holt-Tiszára néző terasszal, belső fogyasztótérrel kialakított vendéglátó egység – büfé üzemel. Multifunkcionális, mobil válaszfalakkal konferencia, vagy kiállító térré alakítható földszinti rendezvényter került kialakításra. Kisebb csoportos foglalkozásokra, workshopra is alkalmas tárgyaló helyiségeket alakítottak ki. A létesítményben helyet kapott egy természetismereti foglalkoztató helyiség, mely egyben a kézműves foglalkozások tere, egy vetítőterem és egy természetfotós foglalkoztató. Az épületen kívül úszóműves stég épült hídfogó pontonnal kishajók, csónakok és egyéb vízi járművek (kajak, kenu, SUP) fogadására.

Karcagi Ipari Park

A projekt címe: Iparterület fejlesztése Karcagon

A projekt tényleges befejezésének dátuma: 2023.12.31.

A projekt azonosító száma: TOP-1.1.1-16-JN2-2020-00001

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft konzorciumi együttműködésében a korábban Karcag Város Önkormányzatának tulajdonában álló 13,6 hektáros (539/3 hrsz-ú) belterületi ingatlan fejlesztése valósult meg 2,28 hektáron a terület közművesítése és új üzemcsarnok építése által. A projekt teljes költsége 864.910.555 forint – mely 100%-ban vissza nem térítendő támogatásból, a Széchenyi 2020 program keretében, az Európai Unió támogatásával valósult meg.

A beruházás Karcag város észak-keleti szélén az „Északi-Újtelep” városrészben a 34101 sz. országos közút (Vágóhíd utca) melletti területen – 539/5, 539/6, 1037, 1179, 2144/1, 2144/2, 2144/3 helyrajzi számokon – valósult meg az alábbiak szerint:

- 6,5 m széles 2 sávós belső telepi út kiépítése tervezett kb. 2000 nm-en, beton burkolattal, csapadékvíz elvezetéssel;
- a belső út mellett ivóvíz, szennyvíz, elektromos áram, gáz és telekommunikációs hálózat gerincvezeték kiépítése valósult meg, közmű kiállási pontokkal;
- az I. ütemben 2,28 hektár körbekerítésével üzemcsarnokhoz kapcsolódó belső telepi úthálózat építése, és parkolók kialakítása;
- a termelő és szolgáltató tevékenységekhez kapcsolódó új épület építése, létesítése, a szükséges épületgépészeti beruházások végrehajtása is megtörtént
- a II. ütemben a körbekerített 2,28 hektáros iparterületen portaépület, illetve egy 990 nm-es üzemcsarnok épület fel a szükséges szociális és irodai kiszolgáló létesítményekkel;
- az üzemcsarnok tetőszerkezetére napelemek kerültek elhelyezésre, hőszivattyús fűtési rendszer telepítésével

A projekt sikeresen megvalósult - a vármegyei önkormányzat céljai teljesültek, hiszen egy ilyen beruházás során nemcsak a gazdaságélénkítés, a munkahelyteremtés fontos, hanem a területi kiegyenlítés elve alapján az is, hogy a Nagykunság fővárosa, Karcag egy olyan belépő zónája legyen a térségnek, ami az M4-es közeledtével megteremti a lehetőséget a meglévő vállalkozások megerősödésére és új vállalkozások betelepülése előtt.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Foglalkoztatási Paktum

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat TOP-5.1.1-15-JN1-2016-00001 azonosító számú, „Foglalkoztatási-gazdasági együttműködések megvalósítása Jász-Nagykun-Szolnok megyében” című projektjének átfogó célja olyan vármegyei foglalkoztatási együttműködés kialakítása volt, mely foglalkoztatási programjával, tevékenységeivel, helyi szintű foglalkoztatási akciótervek megvalósításával hozzájárult a foglalkoztatás bővítéséhez, az álláskereső munkához juttatásához Jász-Nagykun-Szolnok vármegye teljes területén.

A projekt konzorciumi formában valósult meg, melynek vezetője a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat, tagjai a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzati Hivatal voltak.

Többszöri forrásemelést követően a projekt támogatási összeg 1.986.938.522,- Ft volt. Ezen támogatási összegből a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 135.394.359,- Ft-ot fordított a vármegye gazdaságának fejlesztésére, elsősorban befektetésösztönzési és helyi termék fejlesztési tevékenységek végzésével. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal által felhasználható forrás 1.764.208.343,- Ft, ebből a célcsoport tagok tartós foglalkoztatását elősegítő tevékenységekre fordítható 1.591.394.448 Ft. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzati Hivatal a rendelkezésére álló 87.335.820,- Ft forráskeretből a projektmenedzsment tevékenységet biztosította és ellátta a közbeszerzéssel kapcsolatos feladatokat.

A projekt megvalósítás időszaka: 2017. június 13 – 2023. november 30.

A projekt fizikai zárásáig 1.667 fő bevonása történt meg, ebből 194 fő bértámogatásban, 388 fő munkatapasztalat szerzési támogatásban, 458 fő bérköltség támogatásban, 351 fő vállalkozóvá válási támogatásban, valamint 257 fő képzési támogatásban részesült.

Identitásfejlesztés projekt

Kedvezményezett neve: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat

A projekt címe: „Megyei identitásfejlesztés Jász-Nagykun-Szolnok megyében”

Projekt azonosítószáma: TOP-5.3.2-17-JN1-2018-00001

A szerződött támogatás összege: 444.998.980, -Ft,

A támogatás mértéke: 100%

A projekt 2023.12.22-én sikeresen lezárult.

A Megyei identitás erősítése c. (TOP-5.3.2-17) Felhívás keretében a közösségfejlesztés a települések, térségek közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti.

Ez a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, melynek eredménye nemcsak adott közösségre hat, hanem közvetve a közjót is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, a településhez, térséghez való kötődés erősítésében, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos alapja.

A megvalósított projekt célja, hogy a tevékenységeken keresztül Jász-Nagykun-Szolnok vármegye jász és kun gyökerei, az azokkal kapcsolatban fellelhető helyi és térségi értékek az identitásfejlesztést szolgálják és tudatos, önmagára büszke, múltját ismerő vármegyei közösségek erősödjenek meg.

A lakosság számára a közösségi tevékenységek elérhetővé tétele, közösségi akciók, tevékenységek, események szervezése valósult meg, egyes esetekben a remények szerint akár hagyományteremtő módon.

Megvalósított tevékenységek és programok:

- Jász-Nagykun-Szolnok Megye Napja
- „Térségi-Közösségi piknik” szakmai program
- „Miért jó itt élni”
- JÁSZSÁG Hagyományőrző rendezvények
- Jászkun torna
- Megyetörténeti és megyeismereti vetélkedő
- Mesélő – gyerekektől gyerekeknek c. mesekönyv megjelentetése
- Megyei népismereti tábor
- Kun identitás erősítő rendezvény
- Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Élelmiszeripari Kiállítás
- Képes Vármegyei Kalendárium és öröknaptár
- Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Újság
- Vármegyei imázsfilm; spot; Nagyapáink öröksége kisfilm, népdal és nótagyűjtemény DVD
- Vármegyetörténeti tankönyv
- Mezőtúr-Tiszazug térség hagyományőrző program

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz tervezése és megvalósítása

A vármegyei önkormányzatok ugyan a fejlesztéspolitika területi centrumai a hatályos szabályozás szerint és így a teljes tervezés módszerével dolgozzák ki az adott tervezési időszakra vonatkozó vármegyei területfejlesztési tervdokumentumokat, azonban teljeskörűen csak a hazai regionális operatív program forrásai felhasználásának megalapozásában és végrehajtásában vesznek részt. Emellett a vármegyei integrált területi program (ITP) fontosságát emeli, hogy a települési önkormányzatok számára leginkább elérhető források felhasználását szabályozza.

Így a vármegyei integrált területi program (ITP) megalapozása érdekében többkörös projektgyűjtés és projektgenerálás történt a vármegyei települési önkormányzatok körében.

A 2021-2027-es időszak megváltozott forrásfelhasználási módjai még inkább lehetővé teszik és arra ösztönöznek, hogy a vármegyei lehetőségek és a települési elképzelések közelítése érdekében folyamatos iteráció (fokozatos közelítés) történjen.

A Covid-19 világjárvány okozta helyzetben a különböző tervezési, előkészítési szakaszok egybefolytak, a gazdasági és pénzügyi bizonytalanságok a vállalkozások jövőbeni elképzeléseinek megismerését jóformán ellehetetlenítették. A különböző tervezési fázisok azonban így szorosabban kapcsolódhattak össze.

A vármegyei területfejlesztési területi tervdokumentumok kidolgozásával párhuzamosan történt az Északkelet-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiája vármegyei gazdaságfejlesztési részdokumentumainak kidolgozása (Szolnok Megyei Jogú Városra, illetve a vármegye többi településére vonatkozóan). A területi tervezés primátusát megtartva, a gazdaságfejlesztési részdokumentumok beépültek a területi tervdokumentumokba.

A tervezési folyamat egészét átfogta a JNSZ Megyei Közgyűlés 43/2020. (XI.13.) számú határozatával elfogadott Partnerségi Terv.

Elkészült a vármegyei területfejlesztési koncepció és program közös Területi (társadalmi, gazdasági, környezeti) Hatásvizsgálata (amelyet a Megyei Közgyűlés a 10/2021. (III.30.) számú határozatával fogadott el). A Területi Hatásvizsgálat 30 napos egyeztetési eljárása során beérkezett vélemények nem igényelték a tervdokumentumok átdolgozását.

A „Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Előzetes Integrált Területi Program 1.0 változat 2021-2027” tervezetének egyeztetését jogszabály nem szabályozta, így az a Vármegyei Önkormányzat honlapján került közzétételre és 2021. március 31-én külön e-mail hívta fel a települések figyelmét ennek áttekintésére. Az előzetes ITP tervezetéhez – annak tartalmát érdemben befolyásoló – észrevétel nem érkezett.

A „Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Előzetes Integrált Területi Program 1.0 változat 2021-2027” dokumentumot a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés a 2021. június 30-ai Közgyűlésén a 33/2021. (VI.30.) számú határozatával fogadta el.

Az Előzetes Integrált Területi Program 1.0 változatának módosítását indokolta a TOP_PLUSZ fejlesztési forrásokhoz kapcsolódó pályázati felhívások megjelenése. A felhívásokhoz kapcsolódó döntések alapján Magyarország Kormánya a 2021-2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról 2022. február 23-án megjelent 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozatában a TOP_PLUSZ forráskeretét megemelte és Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye fejlesztési forrását a korábbi 88,752 Mrd Ft-ról 97,347 Mrd Ft-ra módosította.

A vármegyei ITP 2024. májusában ismételten módosításra került egyes intézkedések és kormányzati iránymutatások alapján. A jelenleg hatályos Integrált Területi Programot a Vármegyei Közgyűlés a **22/2024 (V.24.) számú határozatával fogadta el.**

A hatályos területi tervdokumentumok és a vármegye helyzetének áttekintése nyomán a koncepcionális célkitűzések (amelyek részletezését a vármegyei területfejlesztési koncepció javaslattevő része tartalmazza) az alábbiak:

JÖVŐKÉP – 2030

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE: NÖVEKVŐ TÁRSADALMI – GAZDASÁGI SÚLYÚ HÁROM TÁJ EGYSÉGE –

**A vármegye társadalmi, gazdasági súlyának és belső kohéziójának erősítése
ÁTFOGÓ CÉLOK – 2030**

- A1) BŐVÜLŐ GAZDASÁG** – Kapcsolódás a makrogazdasági fejlődési tengelyekre
- A2) ÉLTETŐ ÉS ÉLHETŐ KÖRNYEZET** – Társadalom - kultúrtájak dinamikus egyensúlya
- A3) EMELKEDŐ KÖZJÓ** – Gyarapodó - együttműködő társadalom

STRATÉGIAI CÉLOK – 2027

TERÜLETI CÉLOK

- T1) ÚJ NÖVEKEDÉSI ÖVEZET** – Jászság és a szolnoki településeggyüttes Budapest kiteljesedő erőterében
- T2) FELZÁRKÓZÓ TISZÁNTÚLI TÉRSÉGEK** – Új lehetőségek a belső periférikus helyzet felszámolására
- T3) FORMÁLÓDÓ TISZA-ÖKORÉGIÓ** – Nemzetközi együttműködés a fenntartható Tisza-völgyért

SPECIFIKUS CÉLOK

- S1) ÉPÍTŐ MUNKA** – A munkába állás feltételeinek fejlesztése a gazdasági növekedés, valamint a területi és társadalmi felzárkózás érdekében
- S2) ÉRTÉKŐRZŐ TÁJHASZNÁLAT** – Megújuló agrárium és kiteljesedő természetközeli turizmus
- S3) VONZÓ TELEPÜLÉSEK** – Komfortosodó városok, községek
- S4) ÉRVÉNYESÜLŐ KÖZAKARAT** – A helyi társadalom bevonása a fejlesztéspolitika alakításába

HORIZONTÁLIS CÉLOK – 2027

H1) HÁLÓZATOSODÁS – Együttműködő gazdaság és társadalom

H2) BŐVÜLŐ FOGLALKOZTATOTTSÁG – A munkahelyteremtés és a munkavállalás tudatos ösztönzése

H3) NÖVEKVŐ ENERGIAHATÉKONYSÁG – Az energiatermelés és -felhasználás racionalizálása

H4) HOZZÁJÁRULÁS A FENNTARTHATÓSÁGHOZ – A működőképesség jövőbeni megőrzésének támogatása

A 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklusra vonatkozóan a konkrét vármegyei fejlesztési *prioritások* (amelyek részletezését a megyei területfejlesztési program stratégiai része tartalmazza) a következők:

P1) NÖVEKVŐ VERSENYKÉPESSÉG

P2) NÉPESSÉGMEGTARTÁS – TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁS

P3) KEDVEZŐ ÁLLAPOTÚ KÖRNYEZET

P4) VONZÓ – ÉLHETŐ TELEPÜLÉSEK

P5) KIEGYENLÍTEBB TÉRSZERKEZET

A 2021-2027-es fejlesztési ciklusban erőteljesebben jut érvényre a kitűzött fejlesztési célok megvalósításában a térségi szemlélet. Ennek jegyében szükséges volt kialakítani azokat a térkategóriákat, amelyek a fejlesztések megvalósításának alapvető egységeit képezik.

A vármegyében már a tervezési folyamat megkezdésekor mind döntéshozói, mind szakmai szinten egyetértés volt abban, hogy a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendeletben szereplő **két legelmaradottabb Jászapáti járás és a Kunhegyesi járás kiemelt és elkülönített kezelése történjen meg**. Ez a tervezési alapelv is szolgálja a TOP_PLUSZ forrástervezés tervezésének LHH térségbe történő allokációját.

A vármegyeszékhely és településeggyüttese hasonlóan kiemelt és elkülönített kezelése is rögzítésre került, amelyet a Megyei Közgyűlés 3/2020. (V.13.) számú rendeletével elfogadott „Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv” című tervdokumentum megyén belül együtt tervezhető térségekre vonatkozó szakasza már megalapozott.

A vármegyében rendelkezésre álló forrásoknak – az egyeztetések alapján – mintegy 25%-át indokolt Szolnok Megyei Jogú Város és a 13 település alkotta térség fejlesztésére fordítani.

A fenti célokkal együtt a vármegyei területfejlesztési program stratégiai részében megtörtént a térkategóriák kialakítása következők szerint. Figyelembe véve:

- azt a tényt, hogy a vármegye **9 járása lényegében azonos a történelmi és mai várostérségekkel,**
- a területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott **térszerkezeti jövőképet,**
- a vármegye **9 járásának** elmúlt időszakban történt társadalmi, gazdasági fejlődését és a lehetséges fejlődési pályáját,
- a vármegye **négy gazdaságilag együttkezelendő térségét** (Jászság, Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térsége, Nagykovács – Tisza-tavi térség, Mezőtúr térsége – Tiszazug),
- a vármegye **sajátos térszerkezeti elemeit** (Felső-Jászság ipari agglomeráció, Szolnoki településeggyüttes, „nagykovácsi városvonal”),
- a vármegye **városhálózatának szerkezetét és munkamegosztását,**
- a legelmaradottabb, komplex programmal fejlesztendő **Jászapáti járás és Kunhegyesi járás** kiemelt és elkülönült kezelését,
- **Szolnok Megyei Jogú Város és településeggyüttese** pozíciójának várható erősödését és kiemelt elkülönült kezelését,
- **Tiszasüly, Újszász, Szajol, Martfű, Fegyvernek és Túrkeve** többirányú kapcsolódásuk miatti külön értékelését.

A koncepcionális célok lehetséges megvalósulása az elemzések nyomán az alábbi térkategóriákon (TK), forrásfelhasználási módokon keresztül történt:

- **TK1 Szolnok Megyei Jogú Város és településeggyüttese** (Szolnok Megyei Jogú Város + Szolnok település együttese 13 települése),
- **TK2 Jászberény térsége** (Felső-Jászság/Jászberényi járás 9 települése + Újszász),
- **TK3 Törökszentmiklós térsége – Mezőtúr térsége – Kunszentmárton térsége** (Törökszentmiklósi járás 6 települése + Szajol, Mezőtúri járás 4 települése, Kunszentmártoni járás 11 települése + Martfű),
- **TK4 Karcag térsége – Tiszafüred térsége** (Karcagi járás 5 települése + Fegyvernek + Túrkeve, Tiszafüredi járás 7 települése),
- **TK5 Kunhegyes térsége** (Kunhegyesi járás 7 települése),
- **TK6 Jászapáti térsége** (Alsó-Jászság/Jászapáti járás 9 települése + Tiszasüly).

A vármegye 77 települése a TOP Plusz keretében 97,347 milliárd forint felhasználására kapott lehetőséget. Ebből a Vármegyei Önkormányzat tervezési területére jutó forrás 70.995.412.562 Ft, míg Szolnok Megyei Jogú Város és térsége 26.351.587.438 Ft közvetlen kerettel bír. A vármegyei teljes forráskeretből ERFA (infrastrukturális, beruházási irányú) forrás: 85.572.000.000 Ft, míg ESZA (foglalkoztatást elősegítő, valamint a gazdasági és szociális kohéziót előmozdító pénzügyi eszköze) kerete 11.775.000.000 Ft.

A vármegyei keret **elvi megosztása** a következő (milliárd forintban):

Térkategóriák között a forrásfelhasználási módok szerint:

Fenntartható városfejlesztés (27,069%) (26,351 milliárd Ft) forrásfelhasználási mód:

- **TK1 Szolnok Megyei Jogú Város és településeggyüttes (14 település): 27.069%** (26,351 milliárd Ft)

Fejlesztési célterület (50,06%) (46,680 milliárd Ft) forrásfelhasználási mód:

- **TK2 Jászberény térsége (10 település): 8,343%** (8,121 milliárd Ft)
- **TK3 Törökszentmiklós térsége – Mezőtúr térsége – Kunszentmárton térsége (23 település): 15,159%** (14,757 milliárd Ft)
- **TK4 Karcag térsége – Tiszafüred térsége (14 település): 10,799%** (10,513 milliárd Ft)
- **TK5 Kunhegyes térsége (7 település): 5,656%** (5,503 milliárd Ft)
- **TK6 Jászapáti térsége (10 település): 6,692%** (6,515 milliárd Ft)
- **Aktív turizmus fejlesztési célterület: 3,411%** (3,321 milliárd Ft)

Kiemelt Kedvezményezetttek (22,871%) (22,265 milliárd Ft) forrásfelhasználási mód:

- Magyar Közút Zrt. projektjei: **14,022%** (13,650 milliárd Ft)
- Vármegyei Önkormányzat projektje: **4,357%** (4,242 milliárd Ft)
- Vármegyei tankerületek és vármegyei egyházak projektje: **4,492%** (4,373 milliárd Ft)

A TOP-Plusz fejlesztési keret megalapozott kihelyezését segítette TOP forrásból 49 darab pályázat előzetes kidolgozása, valamint az AOFK (Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ) támogatásából térségi kerékpárutak terveinek elkészülte.

A TOP-Plusz fejlesztések keretében **17 turisztikai projekt** kapott támogatást, **33 db projekt** keretében valósul meg **település/településközpont fejlesztés**, **48 db pályázat** keretében **belterületi utak felújítására** kerül sor, **41 db projekt** keretében pedig **önkormányzati épületek energetikai felújítása**. **Gyermeknevelést segítő épületek felújítását 14 db nyertes projekt támogatja**, míg az **egészségügyi épületek fejlesztését és energetikai felújítását 16 db projekt**. **1 db vármegyei foglalkoztatási paktum projekt** fut és **4-5 számjegyű utak fejlesztésére 13,6 milliárd forint összegben 3 db nyertes projekt** kapott támogatást. További jelentős forrás került kiírásra **aktív turisztikai, köznevelési intézmények és helyi humán fejlesztésekre**.

Forrásráemelési kérelmet eddig 7 projekt esetében nyújtottak be összesen közel **176 millió Ft** értékben. Ezek elbírálása még folyamatban van.

A Vármegyei Területfejlesztési Ügynökségnek jelentős koordinatív szerepe van a TOP- és TOP-Plusz forrásokból megvalósuló projektek beruházásának megvalósításában, a források szabályszerű lehívásában és elszámolásában.

Egyéb területfejlesztési feladatok

A Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség és a Vármegyei Önkormányzati Hivatal az elkövetkezendő időszakban várható kötelező feladatokon túli tevékenység előkészítéseként új típusú tevékenységeket is felvállalt. Ilyennek tekinthető a turisztikai rendezvényszervezés, illetve a vármegye elmaradott térségei felzárkózásának segítése érdekében gazdaságfejlesztési beruházások megvalósítása saját projektként.

Ebben az **önkormányzati ciklusban** a Vármegyei Közgyűlés informálódott

- a vármegye társadalmi-gazdasági folyamatairól,
- az agrárium helyzetéről,
- a vidékfejlesztési tevékenységről,
- a munkaerő-piaci helyzetről,
- a munkavédelmi tevékenységről,
- a közegészségügyi és szociális helyzetről,
- a közutak állapotáról,
- az ár- és belvízvédelmi helyzetről és fejlesztésekről.
- a vármegyei szervezetek (Széchenyi Programiroda, Területfejlesztési Ügynökség) éves beszámolóiról.

A Vármegyei Közgyűlés a területi koordinációs tevékenysége keretében segítette a vármegyét érintő **állami infrastrukturális fejlesztések** megvalósítását. Ezek közül kiemelendő, hogy:

- 2019 végére megépült az M4 gyorsforgalmi út Üllő-Abony közötti szakasza, illetve az M44 megyei szakasza,
- befejeződött (2020.09.04.) az M4 Abony-Törökszentmiklós közötti szakaszának kivitelezése, az M44 vármegyei megépítése,
- elkészült az Észak-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna létrejöttét megalapozó fejlesztési dokumentációk és 1.900 milliárd forint összegben fejlesztési projektötletek és csomagok,
- elkészítettük a stratégiailag kiemelt fejlesztések és beruházások koncepcióját,
- stratégiai megállapodást kötöttünk a vármegyei kamarákkal, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatallal és stratégiai együttműködésben dolgozunk a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Ügynökség Nonprofit Kft-vel, Solnok Megyei Jogú Várossal és a települési önkormányzatokkal,
- felülvizsgálatra és elfogadásra került a vármegyei öntözésfejlesztési koncepció,
- fórumokat tartottunk a klímavédelem, az öntözésfejlesztés és energiafüggetlenség tárgyában,
- elkészítettük települési bontásban a nemzetiségek felzárkózását és a szolgáltatások fejlesztését vizsgáló Szolgáltatási Út Térképet,
- a területrendezési terv érvényre jutását, a területrendezési feladatok gyakorlati megvalósítását segítő folyamatos szakmai háttér rendelkezésre áll,
- minden évben beszámoltunk a területfejlesztési feladataink ellátásáról az ágazati minisztériumoknak és szakmai szervezeteinek.

A Vármegyei Önkormányzat Hivatal ellátja a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács munkaszervezeti feladatait. Szakmailag segítette a **Tisza-tó és térsége kiemelt turisztikai térséggé nyilvánítását** és aktívan részt vett a kapcsolódó projektek megalapozásában és kialakításában.

A Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács A HÉTFÁ Elemző Központ Kft. bevonásával szakértői tanulmányt készített a **Tisza-tó kiemelt térséggé nyilvánítási kezdeményezés** megalapozása céljából. A tanulmány azt vizsgálja, hogy a Tisza-tó esetében indokolható-e a kiemelt térség intézményének bevezetése, azt miként, milyen területi lehatárolásban és mely társadalmi-gazdasági szereplők részvételével kell megvalósítani. A helyi egyeztetések és szakmai fórumok mentén összeálló koncepció átfogóan vizsgálja a térség adottságait, szakmai érvrendszer mentén alátámasztva a kiemelt térséggé nyilvánítási kezdeményezést.

A Vármegyei Önkormányzat főbb **önként vállalt feladatainak** alakulása az alábbiakban összegezhető:

- az országos mozgalom keretében megalakult a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktár Bizottság és létrejött a Megyei Értéktár, amelynek 97 lajstromozott eleme van,
- folyamatos volt a Vármegyei Önkormányzat kitüntető díjai és kitüntető címei rendeletben kialakított rendszerének működése. 2022-ben került először adományozásra a „Jászkunságért” elnöki elismerő oklevél.
- kiemelt figyelmet fordítottunk a környezetvédelemi akcióprogramok megtartására (Tisza-tó a Tiszta-tó; TeSzedd! mozgalom, Tiszai PET kupa), az egészségfejlesztés, kábítószer megelőzés, prevenciós feladatok ellátására pályázatok keretében (KAB-KEF)
- folyamatos volt a vármegyei identitást erősítő programjaink jelenléte,
- székelyföldi szűrőprogramok megtartása a pandémia éveit (2020-2023) követően 2024-ben újra biztosított volt,
- nemzetközi kapcsolatok közül a romániai (kiemelten Székelyföld) és a kínai testvérmegyékkel volt folyamatos az együttműködés.

Szolnok, 2024. 09. 13

Készítette:

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzati Hivatal
Térségfejlesztési és Külügyi Iroda